

**ES direktyvos 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo,
nuostatų perkėlimas į Lietuvos teisinę sistemą (5, 7, 9, 10,
11, 14 straipsnių įgyvendinimas)**

Mindaugas Stonkus
Energetikos ministerija
Šilumos ūkio ir energijos efektyvumo skyrius

Įgyvendinant Direktyvos 5 straipsnį dėl Pavyzdinio viešųjų pastatų atnaujinimo:

1. 2015 vasario 18 d. kartu su Finansų ministerija ir Viešųjų investicijų plėtros agentūra įsteigtas **Energijos efektyvumo fondas**;
2. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1-111 patvirtintas **Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas 2014-2015 metams**;
3. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 1-221 patvirtinti **Tipiniai energijos taupymo paslaugų teikėjo pirkimo dokumentai**.

Igyvendinant Direktyvos 5 straipsnį dėl Pavyzdinio viešųjų pastatų atnaujinimo:

4.2015 m. lapkričio 18 d. patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1209 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimo Nr. 1328 „Dėl viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ pakeitimo“;

5.Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 1-291 patvirtintas Valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų pastatų nuo 250 iki 500 kv. metrų sąrašas;

6.Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 1-295 patvirtintas **Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas 2016 metams;**

2015-02-18 įsteigtas energijos efektyvumo fondas (ENEF)

Energijos efektyvumo išankstiniame vertinime (ex ante) nustatyta:

1. Daugumos centrinės valdžios viešųjų pastatų, pastatytų 1961-1990 m., būklė yra nepatenkinama.
2. Gatvių apšvietimo tinklų būklė – nepatenkinama.

ENEF fondas:

1. 65,16 mln. eurų centrinės valdžios viešųjų pastatų modernizavimui
2. 14,49 mln. eurų gatvių apšvietimo modernizavimui

ENEF uždaviniai:

1. Centrinės valdžios viešiesiems pastatams pasiekti ne žemesnę nei C energinio naudingumo klasę ir 30% sutaupymą.
2. Gatvių apšvietimo projektams sutaupyti 40 % energijos.

- Pirmasis fondas ES, finansuojamas iš 2014-2020 m. periodo ES struktūrinių fondų lėšų;
- Fondas prisidės prie **energijos taupymo paslaugų tiekimo (ETPT) rinkos** vystymo Lietuvoje;
- Fondo dydis – 79,65 mln. eurų, numatant siekį papildomai pritraukti privačias investicijas;
- Fondas įgyvendina lengvatinių paskolų ir garantijų finansines priemones;

Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos pakeitimas

1. Programos pakeitimu išplėstas galimų projektų vykdytojų sąrašas ir visos valstybės institucijoms ir įstaigoms, kurioms tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai yra skiriami biudžeto asignavimai gali vykdyti viešuosius pirkimus, pasirašyti energetinių paslaugų sutartį su ETPT ir gauti finansavimą iš Energijos efektyvumo fondo.
2. Programos pakeitimu įgalioja projekto vykdytojus, valdančius viešuosius pastatus, vykdyti viešuosius pirkimus energijos taupymo paslaugų tiekėjams atrinkti, su jais sudaryti energetinių paslaugų sutartis, netaikant Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių.
3. Supaprastinti investicijų projektų rengimo tvarka. Dalis projekto rengėjams privalomų nuostatų pagal VŠĮ CPVA patvirtintą Investicijų projektų rengimo metodiką išnagrinėjama ir pateikiama pačioje Programoje.

Direktyvos 7 straipsnyje nustatytas energijos sutaupymo tikslas iki 2020 m.

**1 kWh sutaupyti reikia investuoti nuo 0,3-0,6 euro.
Kasmet į efektyvumo priemones reikia investuoti
42-84 mln. eurų.**

**16 370 vnt.
cisternų**

Direktyvoje nustatyto energijos sutaupymo tikslo įgyvendinimas

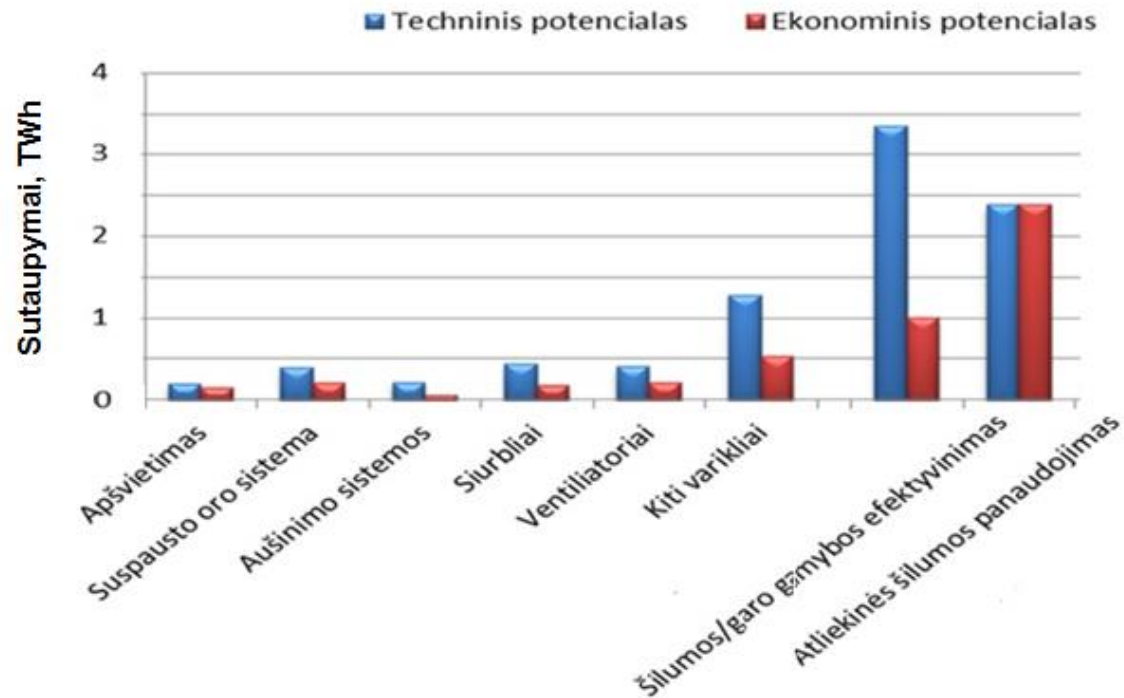
Direktyvos tikslas 11,674 TWh
(iki 2020)

<p>Degalų apmokestinimo įtaka suvartojimui 2,7 TWh</p> <p>Degalams nustatytų akcizų ir mokesčių, viršijančių ES mastu nustatytus minimalius dydžius, įtaka energijos sutaupymams. Pvz. minimalus ES akcizas benziniui – 0,359 euro litrai, LT – 19,4% didesnis.</p>	<p>Daugiabučių programa 2,67 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 320 mln. Eurų. Finansavimo būdas subsidija – 15-20%. Atnaujinta apie 3400 daugiabučių.</p>	<p>Viešųjų pastatų programa 0,4 TWh</p> <p>Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos – 144 mln. Eurų. Finansavimo būdai - grąžintina subsidija ir finansų inžinerija. Atnaujinta apie 700 000 m² viešųjų pastatų ploto.</p>
<p>Energijos auditai pramonės įmonėse 1 TWh</p> <p>Skatinti įmones atlikti energijos vartojimo auditus ir diegti nurodytas priemones. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės paramos ir biudžeto lėšos - apie 23 mln. Eurų.</p>	<p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl vartotojų informavimo 2,44 TWh</p> <p>Susitarimai su energijos tiekėjais dėl galutinių vartotojų informavimo apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones. Pvz. konsultacijos telefonu ar įrangos skolinimas. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės/biudžeto lėšos/įmonių lėšos.</p>	<p>Susitarimai su įmonėmis /Įpareigojimų sistema 3 TWh</p> <p>Skatinti didžiąsias įmones diegti audituose nurodytas priemones taikant finansų inžineriją arba subsidiją. Finansavimo šaltinis – ES struktūrinės/biudžeto lėšos/įmonių lėšos.</p>

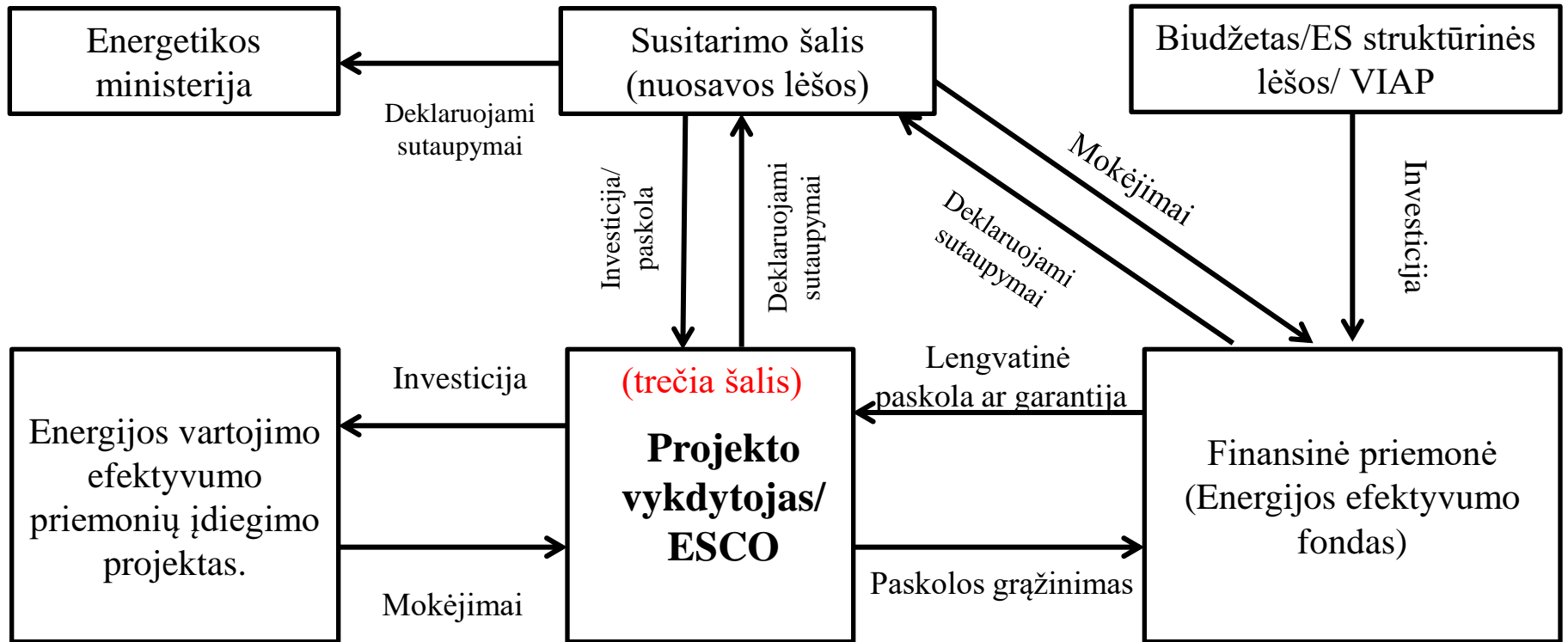

Susitarimai dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo

- 2015-11-17 Lietuvos Respublikos Vyriausybės strateginio komiteto posėdyje pritarta alternatyvai, kuri numato susitarimus su įmonėmis dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonių diegimo.
- Siekiant pasiekti Direktyvoje nustatytą sutaupymo tikslą, reikės įteisinti naują energijos vartojimo efektyvumo priemonę, kuri privalės užtikrinti ir sutaupyti 3 TWh arba kasmet po 0,142 TWh galutinės energijos.
- Pagal Ekotermijos atliktą studiją, pramonėje energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių atsipirkimo laikotarpis yra iki 3 metų (t.y. ekonominis) potencialas yra apie 0,198 TWh per metus.

Susitarimų įgyvendinimas taikant finansų inžineriją

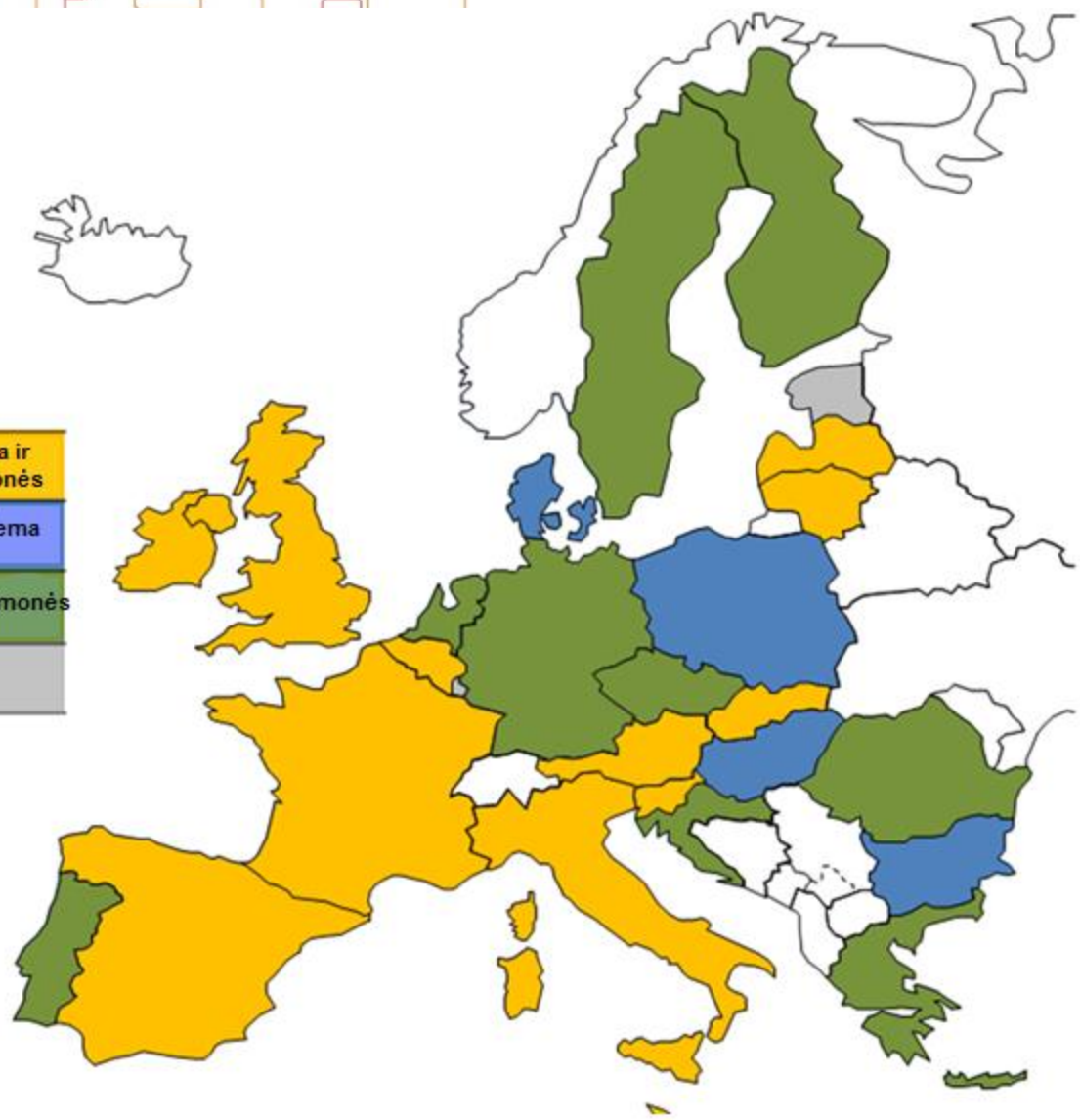

- Finansų inžinerijos atveju lėšos investuojamos į projektus didinančius energijos vartojimo efektyvumą ir pirmais metais lėšų poreikis yra apie 30-60 mln. eurų ir viso per trejus metus 60-120 mln. eurų. Vėlesniu laikotarpiu projektai finansuojami iš grįžusių lėšų.
- ENEF pasiekus tikslą, lėšos gali būti grąžinamos susitarimo šaliai arba finansuojami tolimesni įsipareigojimai.
- Galima finansuoti projektus iš kelių finansinių šaltinių.

Direktyvos 7 straipsnio įgyvendinimas kitose ES šalyse

Įpareigojimų sistema ir alternatyvios priemonės
Tik įpareigojimų sistema
Tik alternatyvios priemonės
Nepasirinko

Igyvendinant Direktyvos 9 straipsnį dėl matavimų

2015 m. lapkričio mėn. Lietuvos energetikos institutas atliko studiją „Šilumos apskaitos prietaisų ar šilumos daliklių įrengimo centralizuotai šiluma ir (ar) vėsuma aprūpinamų gyvenamųjų namų vidaus šildymo ir (ar) vėsinimo sistemose techninių ir ekonominių galimybių vertinimas“

Igyvendinant Direktyvos 10 straipsnį sąskaitose pateikiamos informacijos

1. Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės;
2. Standartinių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių su buitinais vartotojais sąlygų aprašas;
3. Informacijos, susijusios su energetikos veikla, teikimo valstybės, savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir (ar) kitiems asmenims taisyklės.

Igyvendinant Direktyvos 14 straipsnį dėl šildymo ir vėsinimo efektyvumo skatinimo

1. Lietuvos energetikos instituto atlikta studija „Lietuvos energetikos sektoriaus perspektyvinės plėtros analizė atsižvelgiant į ES strategines iniciatyvas energetikos srityje. Didelio naudingumo termofikacijos plėtros ir centralizuotai tiekiamos šilumos galimybių vertinimas“;
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Informacijos, susijusios su energijos vartojimo efektyvumu, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektas.
3. Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. 1-289 pakeistos Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

Dėkoju už dėmesį!

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS MINISTERIJA

